

ה'הום קאמינג' היהודי

Category: חגים, יום כיפור

כל אמריקאי מכיר את המושג 'הומקאמינג' (חזרה הביתה). מעניין שלמסיבה המסורתית הזאת שנמשכת כמה ימים יש דמיון מפתיע לחגי תשרי. סיפור מרגש על בחורה ישראלית ש'חזרה הביתה' ביום כיפור בבית חב"ד בונציה, וסגרה מעגל מדהים בבאנקעט של כינוס השלוחות. ביום כיפור כולנו צריכים 'לשוב אל השם' לחזור הביתה.

Homecoming, מסיבת ה'חזרה הביתה', נהוגה לאחר שקבוצת הפוטבול של הקולג' או התיכון חוזרת ממשחקים ששיחקה מחוץ לעיר. כולם באים לחגוג את חזרתם, במשחק ביתי שבו הם מקווים שקבוצת הבית תנצח.

למסיבה הזו מוזמנים בוגרים מהשנים הקודמות, והיא הופכת למפגש חברים שלא התראו במשך שנים, והשמחה גדולה.

כהכנה לכך, יום או יומיים קודם מסיבת ה'הומקאמינג' ישנו אירוע שבו מכתירים מלך ומלכה, ויום לאחר מכן מתקיים נשף ריקודים שבו השמחה גואה, שותים וכו' וכו'.

המסורת האמריקאית הזאת התחילה לפני יותר ממאה שנה, באוניברסיטה של מיזורי. לפני כן היו משחקים פוטבול עם קבוצות אחרות במקומות ניטרליים, שלא שייכים לאף אחת מהקבוצות.

בשנת 1911 נחקק חוק בעולם הקולג'-פוטבול, שהמשחק חייב להתקיים בבית, כלומר, במקום הבית של אחת הקבוצות. לכבוד אותו משחק ראשון שהיה אמור להתקיים בקולומביה, מיזורי, שהיא 'הבית' של האוניברסיטה, המאמן רצה שיבואו הרבה אוהדים לעודד את הקבוצה שלו, ולכן הוא יצא בקריאה נרגשת לכל הבוגרים: "בואו בחזרה הביתה". עשרת אלפים בוגרים נענו לקריאתו ובאו לאוניברסיטה לצפות במשחק, ומאז התחילה המסורת של 'הומקאמינג' בארצות הברית.

ביום כיפור חוזרים הביתה

אנחנו עומדים לפני תפילת 'כל נדרי'. אם אנו רוצים להגדיר את יום כיפור במילה אחת, היא תהיה: 'תשובה'. באנגלית מתרגמים את המילה תשובה ל-Repentance שפירושה הוא חרטה.

ישנם אנשים שחושבים לעצמם שאם יום הכיפורים הוא יום של חרטה, אין להם מה לחפש בבית הכנסת. הם לא סבורים שבמשך השנה האחרונה עשו דברים שעליהם להתחרט לגביהם. לעומתם ישנם אלו שחושבים שהם עשו כל כך הרבה דברים לא טובים, שהם אבודים. הם בטוחים שה'

לא ימחל להם, ואם כן למה להתאמץ.

בא הרבי ואומר (לקו"ש ח"ב ע' 409) שהתרגום הנכון למילה תשובה הוא מלשון "לשוב" [2] לחזור. נשמתו של כל יהודי היא חלק אלוהי ממעל ממש, ולכן כשהיא יורדת למטה, קורה שהיא מתרחקת קצת מהשורש והמקור שלה. ביום הכיפורים הקב"ה קורא לה לעשות תשובה, הוא אומר לנשמה "תחזרי הביתה". ובלשון הנביא ירמיהו: "שובו בנים" (מג, ג).

והקריאה הזו מתאימה לכל יהודי באשר הוא. גם הצדיק הכי גדול רוצה לחזור לשורש ולמקור שלו. דהיינו, להתקרב יותר לקב"ה. וגם הרשע יכול ורוצה לחזור הביתה.

היום הוא ה'הומקאמינג' היהודי. כל 'הבוגרים' חוזרים הביתה, ליהדות ולבית הכנסת.

וכמו שב'הומקאמינג' יש קודם הכתרה של מלך ומלכה, גם בעם ישראל, שבוע לפני ההומקאמינג יש מסיבת הכתרה.

בראש השנה אנו תוקעים בשופר. אחד הטעמים שמביא הרס"ג לתקיעת השופר הוא שביום הזה אנו מכתירים את הקב"ה למלך. וכמו שבמסיבת הכתרה תוקעים בחצוצרות, גם אנו תוקעים בשופר כדי להכתיר את הקב"ה למלך על כל העולם.

בתפילת ראש השנה אנו מבקשים מהקב"ה: "מלוך על העולם כולו בכבודך [2] והופע בהדר גאון עוזך על כל יושבי תבל ארצך". במילים פשוטות, אנו מבקשים ממנו שיגלה את כוחו ויראה לכל באי עולם שיש מלך לעולם שיש בעל הבית לבירה זו, עד "שידע כל פעול כי אתה פעלת" [2] ויאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלוקי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה".

כיצד הקב"ה מגלה שהוא מנהל את העולם? אומר הרבי, שמפעם לפעם יש ניסים גלויים בבחינת "חשף ה' את זרוע קדשו לעיני כל העמים" (ישעיהו נב, י). כמו אותם 12 נערים מקבוצת הכדורגל בתאילנד שנלכדו ביחד עם המאמן שלהם במערה שהוצפה. כל העולם עקב בדאגה והתפלל לשלומם. הסיכויים שהם ינצלו היו נמוכים מאוד, והעריכו שזה ייקח חודשים רבים. והנה קרה נס עצום והילדים כולם חזרו בריאים ושלמים.

בראש השנה, כשאנו מכתירים את הקב"ה ומקבלים אותו כמלך עלינו, אנו מבקשים ממנו שיעשה את העבודה שלנו קלה יותר, ויגלה את כוחו בעולם: "שיכירו וידעו כל יושבי תבל כי לך תכרע כל ברך".

את זה אנו עושים לפני מסיבת ה'הומקאמינג'.

ואז מגיע יום הכיפורים, שזה יום המשחק בין שתי הקבוצות היריבות [2] בין שתי הנפשות הנלחמות זו עם זו כדי לשלוט על האדם, בין הנפש האלוהית והנפש הבהמית. ובמלחמה הזו, אנחנו לא רק אוהדים שבאים לעודד את הקבוצה, אלא אנחנו השחקנים, אלו שצריכים וחייבים לנצח את הצד השני שבתוכנו, שסוחב אותנו למטה ושתמיד מבלבל אותנו עם הצרכים הגשמיים

היום היומיים. ואז, אחרי שאנחנו מנצחים במלחמה אנו תוקעים בשופר במוצאי יום הכיפורים לאות ניצחון.

כמה ימים לאחר מכן יש נשף הריקודים הידוע, שאליו כולם מגיעים לבושים בהידור. הנשף הזה הוא חג שמחת תורה, שבו אנו רוקדים עם התורה ושמחים איתה בשמחה עצומה. וכמו שבאותו נשף יש תמיד את אלו שאומרים לחיים קצת יותר מדי, גם אצלנו אומרים לחיים ושמחים בשמחת התורה.

כוח המשיכה של יום כיפור

לחב"ד יש 'הומקאמינג' פרטי. פעם בשנה בנובמבר כל השלוחים של הרבי מתאספים בניו יורק לכינוס גדול שמסתיים בבאנקעט ענק, ובפברואר יש את כינוס השלוחות, שאז אלפי שלוחות מכל רחבי העולם מתאספות יחד לסוף שבוע ארוך כדי לפגוש אחת את חברתה, ללמוד ולהתחזק.

בבאנקט עצמו ישנם מקומות מיועדים לכל אחד, אבל האירועים שקודמים לו מתנהלים בצורה פתוחה וכל אחד מוצא את מקומו.

בשנה שעברה בכינוס השלוחות, שתי שלוחות שהגיעו מהארץ חיפשו מקום לשבת באחד מהערבים שקדמו לבאנקט. מכיוון שמדובר באלפי נשים, הדבר יכול להפוך למשימה לא קלה. אחרי שיטוט ארוך באולם הן סוף סוף מצאו שולחן שבו היו שני מקומות ישיבה פנויים.

הם התיישבו שם וכל אחת מהיושבות ליד השולחן הציגה את עצמה, ואחת מהם אמרה שהיא השלוחה בוונציה שבאיטליה. השלוחה מישראל התרגשה מאוד ובדמעות בעיניה אמרה לה: "את הצלת אותי".

היא סיפרה שלפני תשע שנים היא הייתה בחורה ישראלית רגילה, ממשפחה שלא שומרת מצוות, שטיילה עם קבוצה של חברים באירופה. יום אחד, בלי שום סיבה מיוחדת היא החליטה שהיא רוצה לנסוע לונציה. היא נפרדה משאר חברי הקבוצה ומצאה 'טרמפ' לונציה.

אחרי שעתיים היא הגיעה לונציה. היא יורדת מהרכב ואין לה שום מושג להיכן לפנות, היא לא מכירה שם אף אחד, אין לה כסף לקחת חדר במלון וכו'. הסתובבה שם כל היום, אכלה קצת במסעדות, ואז לקראת הלילה היא הגיעה לפארק יפה והחליטה שזה המקום שבו היא רוצה לבלות את הלילה. אבל בדיוק כשרצתה להיכנס, השומר של הגן עמד לנעול את השער.

היא נדהמה ושאלה אותו למה הוא עושה את זה. בישראל לא נוהגים לנעול את הגנים. השומר ענה לה באדיבות שכאן נועלים את הגנים מהשקיעה ועד הזריחה. הוא נעל ועזב את המקום. אחרי שהשומר עזב, היא טיפסה על הגדר, קפצה לתוך הגן והרגישה מאושרת לישון במקום בטוח ונעול.

לפנות בוקר השומר העיר אותה והוליך אותה אחר כבוד אל מחוץ לפארק. היא הסתובבה כל היום בוונציה, עד שהיא הגיעה לגטו היהודי. בגטו יש בית חב"ד. היא נכנסה לבית חב"ד בשעת אחה"צ המקום היה שקט, והחדר הראשון שהיה פתוח זהו חדר שמיועד למטיילים, שם יש מחשבים וכו'. היא חשבה לעצמה שהנה יש לה הזדמנות לנוח ולהתקשר עם הבית להודיע להם איפה היא נמצאת וכו'.

פתאום נכנסת למקום אישה צעירה, שרואה אותה יושבת על המחשב ואומרת לה: "שלום, היום זה יום כיפור, ואני מזמינה אותך להצטרף איתי לתפילת נעילה".

למשמע הדברים פרצה הבחורה בבכי. היא סיפרה שאיננה בחורה דתיה, ובכלל אין לה קשר לשום דבר דתי. אבל תמיד היא הקפידה לצום ביום כיפור, ועכשיו היא מגלה שהיא אפילו לא ידעה שהיום יום כיפור.

השלוחה מוונציה הרגיעה אותה, ואמרה לה שתבוא איתה יחד לתפילה, ואחר כך תשבור את הצום. היא הצטרפה לתפילה, אבל משום מה לא הרגישה נוח במקום. היא מעולם לא הייתה בבית כנסת וכו'. התפילה הסתיימה, והיא הצטרפה לארוחה של אחרי הצום. בסוף הארוחה היא עמדה לעזוב, והשלוחה שאלה אותה אם יש לה איפה לישון. היא ענתה שהיא תישן בפארק. השלוחה לא הרשתה לה לעזוב, וסידרה לה מיטה בחדר הספרייה שבבית.

באותו לילה היא לא הצליחה להירדם, והוציאה ספר לקריאה. זה היה ספר התניא. היא קראה בו, הבינה מעט, אבל הייתה לה תחושה חזקה שהטקסט הזה נעלה ורוחני. ההבנה הזו הלחיצה אותה. בכל מקרה, לפנות בוקר היא החליטה לעזוב את הבית.

יצאה ושוטטה בוונציה כל אותו היום, ואז, חב"דניק שעמד ליד דוכן תפילין פגש אותה וגילה שהיא יהודייה ועוד דוברת עברית. הוא הציע לה להצטרף לשיעור תניא! עכשיו כבר ידעה במה מדובר, וניאותה להצטרף לשיעור.

לאחר השיעור הרב שכנע אותה שתחזור לארץ ותתחיל לארגן את החיים שלה מחדש. זה מה שהיא עשתה. תשע שנים מאוחר יותר היא שלוחה בעצמה, והתיישבה 'במקרה' ליד אותה שלוחה מוונציה.

יום כיפור הוא יום שיש בו כוח מיוחד שמביא יהודי הביתה ² "עיצומו של יום מכפר". יש משהו ביום עצמו שממגנט יהודים לבית כנסת. מה שמשך את הנערה הזאת לתוך הבית חב"ד בוונציה מושך אותנו לבית הכנסת פה.

זהו ה'הומקאמינג' השנתי. כל מי שמשתתף ב'הומקאמינג' מוזמן לנשף הריקודים הגדול שיתקיים, כבכל שנה, בליל שמחת תורה. יחד איתכם.